

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Törő és Pallag Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és a Dr. Szabó Iván Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 17. napján kelt 32.G.40.872/2010/16. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés és az I. rendű alperes részéről benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltségre vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatja, és a felperes által az I. rendű alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjat 1.000.000,- (Egymillió) Ft + áfa összegről 3.100.000,- (Hárommillió-egyszázezer) Ft + áfa összegre felemeli, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.231.250,-(Egymillió-kettőszázharmincegyezer-kettőszázötven) Ft másodfokú részperköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 1.156.250,-(Egymillió-egyszázötvenhatezer-kettőszázötven) Ft másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 900.000,- (Kilencszázezer) Ft, az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül – leletezés terhével – rójon le 126.000,-(Egyszázhuszonzhatezer) Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 1995. április 27-én szolgáltatási szerződés jött létre ... Megyei Jogú Város Önkormányzata és a felperes között ... területén ivóvíz szolgáltatás, szennyvízelvezetés és tisztítás biztosítására. A felperes a szolgáltatási szerződésből eredő kötelezettségeinek finanszírozására több hitel- és kölcsönszerződést kötött az I. rendű alperessel. E szerződések azonos rendelkezései szerint az I. rendű alperes jogosult volt a szerződést azonnali hatállyal írásban felmondani, ha az üzletfél pénzügyi helyzetében, menedzsmentjében, tulajdonosi összetételében, illetve működésében olyan jelentős változás következik be, ami megítélése szerint veszélyezteti az üzletfél kötelezettségeinek teljesítését, illetőleg az üzletfél a bank megítélése szerint hitelképtelenné válik.

A felperes és az I. rendű alperes 2006. november 17. napján biankó váltó megállapodást kötöttek, e megállapodás 1. számú mellékletében felsorolt szerződések biztosítására. A megállapodás értelmében a felperes fizetési kötelezettségének biztosítékként biankó váltót helyez letétbe az I. rendű alperesi banknál. A váltón rendelvénysként az I. rendű alperest jelöli meg, rávezeti az óvás nélküli nyilatkozatot és a váltót cégszerűen aláírja. Amennyiben az I. rendű alperes úgy ítéli meg, hogy a felperes vagyoni helyzetében, illetve fizetőképességében bekövetkezett változás vagy bármely más körülmény az I. rendű alperes szerződés alapján fennálló követeléseinek megtérülését veszélyezteti, jogosult a biankó váltó minden hiányzó kelléknek kitöltésére, és a felperes számlavezető bankjánál történő fizetésre bemutatásra. A biankó váltót az I. rendű alperes kizárólag a megállapodásban meghatározott módon és célra használhatja fel. A biankó váltó megállapodás 1. számú mellékletét utoljára 2009. augusztus 25-én módosították a felek, amely a 2002. május 16. napjától kezdődően megkötött valamennyi hitelszerződést tartalmazta.

2009. szeptember 10-én ... Megyei Jogú Város Önkormányzata felmondta a felperessel kötött szolgáltatási szerződést 2009. szeptember 30-i hatállyal.

2009. október 6-án az I. rendű alperes az üzemeltetési szerződés megszűnésére hivatkozással felmondta a felperessel kötött valamennyi hitelszerződést és megkezdte a biztosítékok érvényesítését. Egyidejűleg felmondta a felperes leányvállalataival kötött hitelszerződéseket is.

2009. október 8-án az I. rendű alperes a birtokában lévő 3 db biankó váltót egyenként 1.062.321.001,- Ft összegre kitöltötte, melyből kettőt a ... Bank Zrt.-hez, egyet az ... Nyrt.-hez nyújtott be figyelemmel arra, hogy a ... Banknál a felperesnek két bankszámlája volt. A váltók benyújtásáról a felperest 2009. október 30-án kelt levelében tájékoztatta azzal, hogy a váltón szereplő összeg az annak benyújtásakor fennálló tartozások összegét egyetemlegesen tartalmazza.

A 2009. október 21-i sajtószemle anyagai arról tudósítottak, hogy a felperes adóssága másfél milliárd forint, és idézték a pécsi polgármester kijelentését, amely szerint: „az önkormányzat mintegy 800.000.000,- Ft-os adósságról tudott, most kiderült, a Vízmű hitelállománya mintegy másfél milliárd forintra rúg”. Példaként említettek továbbá egy 900.000.000,- Ft-os biankó váltótartozást.

Az alperesek 2009. november 5. napján engedményezési szerződést kötöttek egymással, melynek értelmében a II. rendű alperes ellenérték fejében megszerezte az I. rendű alperesnek a felperessel és leányvállalataival szemben az átruházás napján fennálló követeléseinek 99,99 %-át oly módon, hogy ellenértékként a követelések 100 %-ának megfelelő összeget fizet az I. rendű alperes részére. 2010. december 1-jén ennek megfelelően 791.280.512,- Ft-ot fizetett az I. rendű alperesnek.

2009. november 17. napján a II. rendű alperes hitelezői felhívást tett közzé, amelyben közölte, hogy ő a felperes legnagyobb összegű követelésállománnyal rendelkező hitelezője. Annak érdekében, hogy a felperes fizetőképessége helyreállításra kerüljön, tárgyalásokat kezdeményez a többi hitelezővel.

A felperes feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, amelyben előadta, hogy az egyenként 1.062.321.001,- Ft-ra kitöltött váltók mögött nincs valós tartozás, ezért az I. rendű alperes azzal, hogy valótlan tartalmú tartozást tüntetett fel a váltókon és inkasszóra benyújtotta a felperes számlavezető bankjaihoz, a Btk. 318. § (1) bekezdésében meghatározott és (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő, különösen jelentős kárt okozó csalás bűntettének kísérletét és más bűncselekményeket követett el. A nyomozás – áttételt követően – a Nemzeti Nyomozóiroda előtt folyik.

A felperes keresetet nyújtott be a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbírósághoz annak megállapítása érdekében, hogy az önkormányzat szolgáltatási szerződést felmondó nyilatkozata érvénytelen, illetve hatálytalan. A Választottbíróság a felperes keresetét a 2010. március 9. napján kelt VB/09217. számú ítéletével elutasította.

A felperes a Fővárosi Bírósághoz 2010. február 22. napján benyújtott és az eljárás során módosított, illetve leszállított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alpereseket egyetemlegesen 150.000.000,- Ft, részben szerződésszegéssel, részben szerződésen kívül okozott nem vagyoni kára megtérítésére a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 355. § (4) bekezdése alapján.

Az I. rendű alperes vonatkozásában az alábbi jogellenes magatartásokra hivatkozott.

A birtokában lévő biankó váltókon a felek megállapodásától eltérően tüntette fel az összeget. Állította, hogy az I. rendű alperes részére elszámolást nem küldött, ezért

nem is lehetett tisztában a felperes azzal, hogy az összes szerződésből eredően pontosan milyen összegű tőke- és kamattartozása áll fenn, azonban azt semmilyen körülmények között nem tehette volna meg az I. rendű alperes, hogy a felperes általa kalkulált tartozását önállóan, mindhárom váltón feltünteti. Mindhárom váltót fizetésre bemutatta a felperes számlavezető bankjainál azt a látszatot keltve, mintha a felperesnek 3.200.000.000,- Ft tartozása lenne. Álláspontja szerint az I. rendű alperes akkor járt volna el helyesen, ha a hitelszerződések felmondását követően felszólítja a felperest fizetésre, illetve elsőként a felperes I. rendű alperesnél vezetett számlájáról inkasszálja az összeget, amely a felperes megítélése szerint a követelése kétharmadának fedezetére elégséges lett volna, és csak a fennmaradó összegre tölti ki a biankó váltókat, amelyeken azonban nem többszörözhetne volna meg a teljes tartozást. A váltó kiállításának dátumaként az I. rendű alperes három, a felperes és az I. rendű alperes közötti hitel, illetve kölcsönszerződés dátumát tüntette fel. Ebből is következik, hogy az egyes váltók ezekhez a szerződésekhez kapcsolódtak, így a váltókat csak az ezen szerződésekben még fennálló tartozás összegére tölthette volna ki. Hangsúlyozta, hogy az egyik szerződés alapján a felperesnek már nem is állt fenn tartozása, így a harmadik váltó kitöltése ebből az okból is jogellenes. Állította, hogy az I. rendű alperes a felperest ún. „bankközi prompt inkasszóban” szerepeltette, ami álláspontja szerint azt jelenti, hogy a Magyarországon lévő összes bank bármikor érvényesítheti a felperessel szemben a váltóból eredő követelését.

A II. rendű alperes jogellenes magatartásaként azt jelölte meg, hogy annak ellenére, hogy tudta, hogy a három váltón szereplő összeg messze meghaladja a felperes tartozását, a váltókat forgatás útján megszerezte, és az egyik alapján a felperessel szemben követelést érvényesít. A nyilvánosságot és a ... Megyei Jogú Város közgyűlését szándékosan valótlanul tájékoztatta, amely szerint a felperes 3.200.000.000,- Ft-tal tartozik az I. rendű alperesnek. Hitelezői felhívást tett közzé, amelyben a felperes fizetéseképtelenségére hivatkozik.

Az alperesek a fenti összehangolt magatartásukkal megsértették a felperes jóhírnevét, illetve hitelképességét. Az ... Nyrt. felmondta a felperes hitelét a benyújtott váltóra hivatkozással, a korábban jól működő felperes más banktól sem tudott hitelt felvenni, és az alperesek a fenti magatartásukkal lehetetlenné tették azt is, hogy a felperes bármely más tevékenységet folytasson 2009. októberét követően. Azáltal, hogy az I. rendű alperes a váltók benyújtásáról a felperest csak utólag értesítette, további kárt okozott, mert a felperes „rengeteg kárt meg tudott volna előzni”, ha egyidejű értesítést kap. A váltók jogellenes kiállításának és felhasználásának azért van döntő súlya, mert az általa becsatolt sajtócikkekből is megállapítható, hogy a II. rendű alperes a székház foglalási akcióját éppen a nagy összegű fedezetlen váltókkal indokolta.

A 150.000.000,- Ft nem vagyoni kártérítés iránti igényét azzal indokolta, hogy minimálisan ilyen összegre volna szükség ahhoz, hogy különböző közlemények, reklámok útján a felperes a jó hírnevéből valamennyit vissza tudjon szerezni. Bizonyítási indítványt terjesztett elő, egyrészt pénzügyi szakértő kirendelésére arra nézve, hogy hogyan kellett volna eljárnia a váltók kitöltése és bemutatása során az I. rendű alperesnek, másrészt média szakértő kirendelésére annak megállapítására,

hogy a hírnévrontás milyen mértékű kárt okozott a felperesnek. Kérte az alperesek perköltségben marasztalását.

Az alperesek az ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltség fizetésére kötelezését kérték.

Az I. rendű alperes vitatta, hogy a felperes által állított jogellenes magatartást tanúsította volna. Előadta, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött egyes hitelszerződésekből eredő, a felperest terhelő fizetési kötelezettségek teljesítését több biztosíték alapításával biztosították, ilyen volt a biankó váltók átadása, illetve a felperes által adott felhatalmazás alapján az azonnali beszédési megbízás benyújtása. A biztosítékok felhasználására az I. rendű alperes a hitelszerződések felmondását követően jogosulttá vált, és külön szerződéses rendelkezés hiányában eldönthette, hogy a biztosítékokat egyszerre, vagy általa meghatározott sorrendben érvényesíti-e. A szerződés értelmében ezt megelőzően felszólítást sem kellett küldenie a felperes részére. Kimutatása szerint a hitelszerződések felmondásakor a felperesnek 946.422.746,82,- Ft tőketartozása, és 4.537.619,77,- Ft kamat tartozása állt fenn. Mivel a váltóra rávezetett összeg utóbb nem változtatható, ugyanakkor a váltók a teljes I. rendű alperesi követelés fedezetére szolgálnak, és azok kitöltésekor nem lehet tudni, hogy mennyit tesznek majd ki a behajtás költségei, a behajtás napján érvényes árfolyamból adódó többletköltségek, valamint a fizetendő kamat összege, ezért a fennálló kamatok és tőke összegén felül kb. 10 %-kal magasabb összeg feltüntetése indokolt. A felperes három váltót adott át, amely szemben az előadásával, a felperes teljes fizetési kötelezettségének biztosítékaként szolgált. Nem volt olyan megszorító kikötés, hogy az I. rendű alperes azok közül csak egyet használhat fel, illetve, hogy csak meghatározott hitelszerződésből fennálló tartozás fedezetéül szolgálnának az egyes váltók. A felperes azért adott három váltót, mert három bankszámlája volt, kettő a ... Banknál, egy pedig az ...nál. Az egyes váltók önállóan a teljes felperesi tartozás fedezetére szolgáltak. Az I. rendű alperesnek a váltók felhasználása során beszédett összegek tekintetében egyetlen korlátozása állt fenn, amely szerint a három váltó alapján beszédett összeg nem haladhatta volna meg a teljes követelését. A váltókra azonban fedezet hiányában fizetés nem történt. Álláspontja szerint a felperes által állított jogsértés akkor következett volna be, ha az I. rendű alperes a felperes tartozását meghaladó összeget szedett volna be. Mindebből következik, hogy a váltó kitöltése és felhasználása jogszerű volt. A felperes által hivatkozott „prompt inkasszó” intézményét a magyar jogrendszer nem ismeri. A perbeli esetben az I. rendű alperes felhatalmazáson alapuló azonnali beszédési megbízást nyújtott be a felperes számlavezető bankjaihoz, melyre a hitelszerződések jogosították fel. Az a jogszabálynak megfelelően csak azon bankoknál kezelt bankszámlákra vonatkozott, amelyekre a felperes a felhatalmazást megadta. Nincs tehát az I. rendű alperes részéről jogellenes magatartás, de hiányzik az ok-okozati összefüggés is, mivel a felperes nem azért vált hitelképtelenné, illetőleg nem azért sérült a jóhírneve, mert a váltókat az I. rendű alperes kiállította, hanem azért, mert az egyetlen bevételi forrását jelentő szolgáltatási szerződést az önkormányzat felmondta, és a szolgáltatási

szerződéshez szükséges vagyon birtokából kikerült. Téves az az álláspontja is, hogy attól válna újra hitelképesé, hogy országos médiakampányt indít annak igazolására, ugyanis egy hitelkérelem elbírálása során az egyes marketing anyagok irrelevánsak. Elsődleges szempont a hitel visszafizetésének képessége, a törlesztési kötelezettség teljesítésének forrása. Álláspontja szerint a felperes számlavezető bankjai előtt a felperes pénzügyi helyzete ismert volt, azokon nem változtatott a benyújtott váltó. Más pénzügyi intézmények pedig a váltók felhasználásáról nem szereztek tudomást.

A felperes kárként a jóhírnevének helyreállításából eredő költségeket kívánja érvényesíteni, azonban követelését semmivel sem bizonyította és azt meg sem kísérelte.

A II. rendű alperes az ellenkérelmében szintén vitatta, hogy jogellenes magatartást tanúsított volna. Előadta, hogy az I. rendű alperessel összehangolt magatartást a hitelszerződések felmondása során már azért sem tanúsíthatott, mert a II. rendű alperes alapítására csak 2009. október 1-jén került sor. A váltó kiállítására, illetve bemutatására nem volt ráhatása. Az engedményezési megállapodás megkötésére a pécsi víziközmű szolgáltatás zavartalanságának biztosítása érdekében került sor, és álláspontja szerint az a felperes érdekét is szolgálta, károsodástól mentette meg, mivel a több százmillió forint lejárt tartozása ellenére a II. rendű alperes hosszú hónapokig kereste a felperesi fizetőképesség helyreállításának lehetőségeit, hogy megmentse az önkormányzat többségi tulajdonában álló felperest a felszámolástól. Ezt a szándékát a hitelezőknek szóló felhívása szövegszerűen is tartalmazza. Nem vezette félre a képviselőtestületet a tartozás összege tekintetében, a felperes tartozásállományáról az önkormányzat saját maga tájékozódott. A felperes által becsatolt sajtó orgánumban megjelent cikkek nem a II. rendű alperes nyilatkozatait tartalmazzák.

A jogalapon túl összecszerűségében is vitatta a keresetet.

Az elsőfokú bíróság a 8. és a 10. sorszámú jegyzőkönyvben részletes tájékoztatást adott a feleknek a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről.

A felek előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak.

Az elsőfokú bíróság a 2011. március 17. napján kelt 32.G.40.872/2010/16. számú ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. és a II. rendű alpereseknek egyenként 1.000.000,- Ft + áfa ügyvédi munkadíjat.

Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy mit tartalmazott pontosan a felek biankó váltó megállapodása. Megítélése szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a három váltó az általa hivatkozott három szerződéshez kapcsolódott volna. Ez már azért sem lehetséges, mivel a 2006-ban megkötött biankó váltó megállapodás értelemszerűen nem vonatkozhatott a 2008-as és a 2009-es hitelszerződésekre. A megállapodást a felek az 1. sorszámú mellékletre utalással kötötték meg, ezért inkább az az alperesi tényállítás valószínűsíthető, amely szerint a váltók valamennyi, a felek között létrejött szerződés biztosítékául szolgáltak. Mivel a három váltó egyebekben három bankszámlához is kötődött, ezért a bizonyítékok

mérlegelése alapján azt az alperesi előadást fogadta el az elsőfokú bíróság, hogy azért állítottak ki három váltót, mert a felperes három bankszámlát jelölt meg, amelyekkel szemben ezeket a váltókat az alperes érvényesíthette.

Ezt követően megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem igazolta a perben azt az állítását, hogy az alperesek összehangolt magatartása abból eredt, hogy az I. rendű alperes még a váltók kiállítása, illetve benyújtása előtt kiszivárogtatta volna a váltókkal kapcsolatos igényét. Azt sem bizonyította a felperes, hogy a II. rendű alperes elhíresztelte a városban, illetve arról tájékoztatta az önkormányzatot, hogy a felperesnek 3,2 milliárd forintos tartozása van. A három perbeli váltóval kapcsolatos híresztelések, tényállítások a becsatolt sajtószemléből nem állapíthatók meg, azokban csak 800.000.000,- Ft-os, továbbá 1,5 milliárd Ft-os követelésekről, valamint egy 900.000.000,- Ft-os váltóról van szó, amelyek a perbeli váltókkal nem egyeznek meg. Nem volt megállapítható továbbá, hogy a II. rendű alperes tett volna valótlan tényállítást vagy valótlan tényről híresztelt volna. Az így mérlegeléssel megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta megalapozottnak. A felperesnek a sikeres perléshez bizonyítania kellett volna a kártérítési tényállás minden elemét, valamint azt, hogy a jóhírneve, illetve hitelképessége sérelmet szenvedett.

Nem volt megállapítható, hogy az I. rendű alperes jogellenesen járt volna el a felperes által állított ún. „bankközi prompt inkasszó” érvényesítésével, mert ilyen jogintézmény a magyar jogban nem lelhető fel, és az I. rendű alperes az azonnali beszédési megbízás során a vonatkozó jogszabályok szerint járt el. A biankó váltó megállapodás fenti értelmezése alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes a váltók kiállítása körében is szerződésszerűen járt el.

A felperes előadta, hogy büntető feljelentést tett és kérte az eljárás felfüggesztését annak jogerős befejezéséig, azonban az elsőfokú bíróság a tárgyalás felfüggesztését nem látta indokoltnak, mivel a felperes kártérítési igényét nem csak a jogellenes magatartás hiánya, hanem az okozati összefüggés hiánya miatt sem találta megalapozottnak.

A II. rendű alperes részéről közzétett, a felperes által sérelmezett hitelezői felhívással összefüggésben rögzítette, hogy a felhívás azon tartalma, amely arra vonatkozott, hogy tárgyalásokat kívánt kezdeményezni a felperes többi hitelezőjével annak érdekében, hogy fizetőképessége helyreállításra kerüljön, a felperes jóhírnevét és mint gazdálkodó szervezet hitelképességét valóban érinthette, ezen nyilatkozat alkalmas lehet arra, hogy azt a benyomást keltse, hogy a fizetőképesség helyreállítására azért törekszik a II. rendű alperes, mert a felperes nem fizetőképés. Ugyanakkor a felperes e körben sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, felhívás ellenére nem igazolta, hogy önmagában ez okozta a jóhírneve, hitelképessége sérelmét.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kártérítés megállapításához a felperesnek nem csak azt kell bizonyítania, hogy a sérelmezett tényállítás objektíve alkalmas a hátrányos társadalmi, üzleti, hitelezési szempontból történő megítélésének kiváltására, hanem azt is, hogy ez a hátrányos megítélés ténylegesen be is következett, azaz, hogy hitelképessége az alperesek jogellenes magatartása miatt romlott meg, és azért nem kapott további hitelt, mert az alperesek

a felperes által megjelölt magatartást tanúsították. A felperes azonban nem bizonyította, hogy hitelt a továbbiakban az alperesek magatartása miatt nem kapott. Utalt e körben arra is az elsőfokú bíróság, hogy köztudomású tény – hiszen ezen időszakban a közmédia is tudósított arról –, hogy a szolgáltatási szerződés felmondásra került, és ez a tény került a gazdasági-pénzügyi szféra és a társadalom nyilvánossága elé, és az I. rendű alperes részéről is ez vezetett a hitel- és kölcsönszerződések felmondásához.

A felperesnek azt is bizonyítania kellett volna, hogy kára következett be, amely kedvezőtlen értékítélet abban nyilvánult meg, hogy nem tekintették őt hitelképesnek és amely azáltal állítható helyre, hogy hirdetések ad fel a fizetőképessége tárgyában. E körben az I. rendű alperes védekezésében foglaltakat osztotta, amely szerint a hitelképesség helyreállítása inkább azon múlik, hogy tud-e újabb üzemeltetési vagy egyéb szerződést kötni, amelyekből megfelelő bevétele származik. Emiatt azon szakértői bizonyítási indítványát, amely a hitelképesség helyreállításához szükséges hirdetések, a médiakampány és reklámozás költségeinek megállapítására vonatkozott, az elsőfokú bíróság mint irreleváns bizonyítást elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltségről, az alperesek részére mérsékelt összegben állapítva meg az ügyvédi munkadíjat annak figyelembevételével, hogy az elsőfokú bíróság négy tárgyalást tartott, és az alperesek milyen terjedelemben nyújtottak be előkészítő iratokat.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelen tényállást állapított meg, melyből téves következtetéseket vont le. Figyelmen kívül hagyta a váltónak mint jogintézménynek a természetét, azt, hogy a váltó értékpapír és ezért szoros elszámolást igényelt és fokozott büntetőjogi védelem alatt áll. Változatlanul állította, hogy a felperes három, összesen 590.000.000,- Ft értékű hitelszerződés biztosítékeként adta át azokat az I. rendű alperesnek, és abból a szerződéses rendelkezésből, hogy a váltókat csak a hitelszerződésekkel összhangban lehet felhasználni az következik, hogy mindegyik váltót csak olyan összegre szabad kitölteni, amennyi az adott hitelszerződés alapján nyújtott hitelből a kitöltés idején még fennállt. Az I. rendű alperes a felmondást követően a felperes nála vezetett számlájáról azonnal inkasszált, és ezt figyelembe véve – még a felperes leányvállalataiért történő kezességvállalását is beszámítva – a felperesnek maximum 400.000.000,- Ft tartozása volt. Ehhez képest az I. rendű alperes 3.000.000.000,- Ft-ot meghaladó összértékű három hamis váltót kreált. Hivatkozott a Btk. 313. §-ában foglaltakra, és előadta, hogy e rendelkezéseket az I. rendű alperes nyilvánvalóan megsértette, ezért azt, hogy jogellenesen cselekedett a továbbiakban nem kell bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a három váltót úgy kezelte, mintha inkasszó nyomtatványok lennének, holott a váltó egy nagyon komoly jogi védelem alatt álló forgatható értékpapír. A váltó birtokosa a váltóban foglalt összeget a váltó elfogadójával szemben igen nagy súllyal érvényesítheti, és a bírósági eljárás során soron kívüli ügyintézkést és az elsőfokú ítélet azonnali

végrehajtását érheti el. Egy biankó váltó átadása komoly bizalmi ügylet, amellyel az I. rendű alperes visszaélt. Önmagában a horribilis, valótlan összegekre kiállított váltók létrehozása, bemutatása és forgalmazása az I. rendű alperes részéről jogellenes cselekmény volt. Nem érthető, hogy milyen további bizonyítást várt az elsőfokú bíróság a felperestől. A II. rendű alperes pedig úgy szerezte meg ezeket a hamis váltókat, hogy pontosan tudta, hogy a tényleges tartozás összege ennél sokkal kisebb, hiszen az engedményezési szerződésben a felperes tartozásaként mintegy 400.000.000,- Ft szerepelt. Ehhez képest a mai napig a három váltó birtokában van, melyből az egyiket a felperessel szemben érvényesítette is.

A felperes nem vagyoni kárt érvényesített, arra alapította az igényét, hogy mind a bankvilágban, mind a gazdasági életben széles körben ismertté vált, hogy több mint 3.000.000.000,- Ft-tal tartozik. Ez alapvetően megrendítette a gazdasági megítélését. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy vélte, hogy ha valaki 400.000.000,- Ft-tal tartozik, akkor annak már a gazdasági hírneve szempontjából semmit sem számít, ha azt állítják róla, hogy több, mint 3.000.000.000,- Ft a tartozása. A felperes korábban egy többmilliárdos forgalmat lebonyolító cég volt, amelynek a felmondáskor kb. 400.000.000,- Ft le nem járt tartozása volt, ugyanakkor a hitelszerződések önkényes, egyoldalú és lejárat előtti felmondásával, valamint a váltók jogellenes kitöltésével és bemutatásával az a helyzet állt elő, hogy mindenki azt gondolta, hogy a felperesnek 3.000.000.000,- Ft lejárt tartozása van. Az közzismert tény, hogy a nagyobb összegű tartozásokkal kapcsolatos hírek informális úton, futótűzként terjednek el a gazdasági életben. Ennek tényszerű bizonyítása a felperes részéről – amit a bíróság elvárt tőle – nem lehetséges, pontosan az informális jelleg miatt, ezért a bíróságnak kellett volna megvizsgálni a gazdasági élet valós történései szempontjából az I. és a II. rendű alperesek cselekményeinek hírnévrontó hatását. Az a tény, hogy a II. rendű alperes ... városában széles körben híresztelte, hogy több milliárdos váltót írt alá a felperes, rendkívül sokat ártott a felperes gazdasági hírnevének. Álláspontja szerint a bizonyítási indítványnak helyt kellett volna adni, hiszen így lehetett volna látni, hogy a hírnév csökkentés kárainak reparálása miként lehetséges.

Külön sérelmezte az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését, mert álláspontja szerint az ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróság eltúlzottan állapította meg, hiszen a keresetet azért utasította el, mert a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, ha pedig ez igaz lenne, akkor nem az alperesi ügyvédek érdeme a pernyertesség.

Az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összegét 1.000.000,- Ft + áfa-ról 6.200.000,- Ft + áfa összegre kérte felemelni. Álláspontja szerint, ha a perköltség mérséklése indokolható is, annak mértéke eltúlzott volt az elsőfokú bíróság részéről. Az IM rendeletben megállapítható mérték a perköltség minimuma. Jelen esetben a pertárgy értéke az a legmagasabb összeg, amelyet a felperes a keresetében megjelölt, ami eredetileg 400.000.000,- Ft volt. Az elsőfokú bíróság négy tárgyalást tartott, az I. rendű alperes képviselője mindegyiken részt vett, összesen öt beadványt készített, határidőt nem mulasztott. A felperes több kereseti kérelmet is

megjelölt, mindegyiket érdemben tárgyalta az elsőfokú bíróság. A tárgyalt jogkérdések, valamint a megállapított tények nem voltak egyszerű megítélésűek, ekként ezen körülmények a perköltség mérséklését szintén nem indokolják.

A fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezésével nem érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a felperes fellebbezése nem érinti az elsőfokú bíróság „prompt inkasszó”-ra vonatkozó megállapításait, ezért álláspontja szerint ez a kérdés a jogorvoslati eljárásban a Pp. 235. § (1) bekezdése, illetve 252. § (1) bekezdése alapján már nem vizsgálható.

A felperes a fellebbezésében azt állítja, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helytelen, azonban a fellebbezéséhez nem csatolt olyan okirati bizonyítékot, illetve nem terjesztett elő olyan bizonyítási indítványt, amely a megállapított tényállás téves voltát támasztaná alá. A fellebbezés változatlanul csak állítást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a három váltó önállóan csak egy-egy, tehát összesen három hitelszerződésből eredő követelés biztosítására szolgált. A felperes által aláírt biankó váltó megállapodás ugyanakkor egyértelműen rögzíti, hogy az átadott váltók valamennyi, a biankó váltó megállapodáshoz 1. sz. mellékletként csatolt felsorolásban szereplő hitelszerződésekből eredő követelés biztosítására szolgáltak.

Utalt arra, hogy az elsőfokú eljárásban részletesen bemutatta a felperessel szemben nyilvántartott követelését, és levezette a váltókon szereplő összegek jogszerűségét, ezeket cáfoló bizonyítékokat a felperes a fellebbezésében sem terjesztett elő. Hasonlóképpen nem tartalmaz a felperes fellebbezése semmilyen bizonyítékot arra nézve, hogy az I. rendű alperes magatartása rendítette meg a felperes jó gazdasági megítélését, illetve az I. rendű alperes magatartása eredményeképpen terjedt volna el az, hogy a felperes jelentős tartozással rendelkezik. Nem értelmezhető a fellebbezés azon hivatkozása, hogy a bíróságnak kellett volna megvizsgálni az alperesek cselekményeinek hírnévrontó hatását, hiszen hivatalból a bíróság bizonyítást nem folytathat le.

A felperes az alperesekkel szemben kárként a jóhírnevének megsértéséből, következésképpen a jóhírnevének helyreállításából eredő költségeket kívánja érvényesíteni. Ehhez képest azt kellett volna az elsőfokú eljárásban bizonyítania, hogy az I. rendű alperes jogellenes eljárásával a felperesnek kárt okozott. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban meg sem kísérelt eleget tenni. Azt a tényállítást sem bizonyította, hogy igényét arra alapítja, hogy a bankvilágban és a gazdasági életben széles körben ismertté vált, hogy több mint 3.000.000.000,- Ft-tal tartozik, amely alapvetően megrendítette a gazdasági megítélését. A felperes állításával szemben tény az, hogy az I. rendű alperes nem adott át semmilyen adatot arra jogosulatlan személynek és sajtóhírek is csak a szolgáltatási szerződés felmondásával kapcsolatban keletkeztek. Megjegyezte, hogy az ... a hitelszerződésből eredő követelését a felperessel szemben még az I. rendű alperes általi igényérvényesítést megelőzően érvényesítette.

Ismét hangsúlyozta, hogy a felperes anyagi helyzete nem a bankhitelek felmondásának, hanem az egyetlen bevételi lehetőségének az elvesztése miatt lehetetlenült el.

Helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyításra irányuló indítványt is, amely egyébként sem felelt meg a szakértő kirendelésére vonatkozó eljárásjogi rendelkezéseknek. A felperes a keresetében egy általa semmivel alá nem támasztott összeget jelölt meg. A felperesnek azonban részletesen ki kellett volna dolgoznia és igazolnia, hogy a keresetével érvényesíteni kívánt igény összecszerűségében miért alapos. A jóhírnév állítólagos sérülésének reparálásához szükséges jogcselekményeket meg kellett volna határozni, illetve igazolnia kellett volna. A felperesnek nincs lehetősége arra, hogy a keresetlevél kötelező tartalmi elemeit egy perben kirendelt bírósági szakértővel dolgoztassa ki. Szakértő kirendelésére irányuló kérelmei nem is tény megállapítására, hanem jogkérdésre, illetve a média szakértő kirendelése körében olyan általános médiakérdések megválaszolására irányul, amely a per mikénti eldőlése szempontjából kizárt, illetve irreleváns.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, ugyanakkor álláspontja szerint helye lenne a fellebbezés hivatalbóli elutasításának is, mivel a fellebbezés nélkülözi a kötelező tartalmi elemeket. A felperes fellebbezési állításai tényszerűen nincsenek alátámasztva, emellett azzal a képtelen állítással állt elő, hogy a bíróságnak hivatalból kellene vizsgálnia.

Megalapozatlanul támadja a felperes az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését is, mert az elsőfokú bíróság azt a felperesre nézve legméltányosabb összegben állapította meg, így a fellebbezésben megfogalmazott állítása minden alapot nélkülöz.

A felperes az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezéssel érintett rendelkezésének a fellebbezési kérelmében foglaltaknak megfelelő megváltoztatását kérte, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint a csatlakozó fellebbezésben foglaltak megalapozatlanok.

A felperes fellebbezése nem alapos, az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást kellő terjedelemben megállapította és érdemben helytálló jogi következtetéssel utasította el a felperes nem vagyoni kárpótlás iránti igényét.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra tekintettel elsődlegesen rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes fellebbezése megfelelt a Pp. 235. § (1) bekezdésének, mert a felperes abban megjelölte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét milyen okból kéri hatályon kívül helyezni, ezért fellebbezése érdemi elbírálásra

alkalmas. A másodfokú bíróság nem látott alapot annak hivatalból történő elutasítására.

A fellebbezés kapcsán előrebocsátja a másodfokú bíróság, hogy egyetértett az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal, amely szerint bár a felperes a fellebbezésében állította, hogy az elsőfokú bíróság helytelen tényállást állapított meg, azonban ezt követően már jelölte meg, hogy azt mely részében és mennyiben tekinti tévesnek, illetve mire alapozza a helytelen tényállásra vonatkozó megállapítását. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet tényállása nem iratellenes és a kereset elbírálása körében releváns tényeket rögzíti, így azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. E körben rámutat, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének 9-10. oldalán mérlegeléssel megállapított tényállásként rögzíti a biankó váltó megállapodás értelmezésével kapcsolatos álláspontját, illetve azt, hogy a felperes által az iratokhoz csatolt sajtószemle és cikkek nem egyeznek meg a perbeli három váltóval kapcsolatos híreszteléssel, azonban az ítéletnek ez a része már nem a tényállás rögzítése, hanem a döntés jogi indokolása, amelyben arról adott számot, hogy milyen körülményeket vett irányadónak a bizonyítékok mérlegelésénél (Pp. 221. § (1) bek.).

A felperes az eljárás során végig hangsúlyozta, hogy a perben a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján nem vagyoni kárt érvényesített.

A 8. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített, leszállított, végleges keresetében úgy nyilatkozott, hogy a nem vagyoni kára részben szerződésszegésből, részben szerződésen kívüli jogellenes magatartásból ered.

Az elsőfokú bíróság a kereset alapjául megjelölt tények, valamint az érvényesíteni kívánt jog, a felperes jóhírnevének, illetve hitelképességének sérelméből eredő nem vagyoni kártérítés iránti igény alapján - és figyelemmel az EBH 2004/1143. szám alatt közzétett elvi határozatban is megmutatkozó következetes bírói gyakorlatra, amely szerint a bíróság a felperes által megjelölt jogcímhez nincs kötve, ha a helyes minősítéshez szükséges valamennyi tény, bizonyíték, illetve adat rendelkezésre áll - helytállóan bírálta el a felperes keresetét a Ptk. 78. §-a és 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint alkalmazandó, végső soron a felperes keresetében önállóan megjelölt Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

Ennek megfelelően helytállóan rögzítette, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes által megjelölt négy jogellenes magatartással megvalósult-e Ptk. 78. § szerint a jóhírnév sérelme, és ezzel összefüggésben milyen kár érte a felperest.

Ugyanakkor nem értett egyet a Fővárosi Ítéltábla azzal a megállapításával, hogy a felperes kárigénye kapcsán azt kellett a bíróságnak eldöntenie, hogy 150.000.000,- Ft alkalmas-e arra, hogy abból a felperes a jóhírnevét helyreállítsa. Ezen összegből finanszírozható-e olyan médiakampány, amely alkalmas a felperes jóhírnevének helyreállítására. A felperesnek tehát valamennyi kártérítési tényállási elemet bizonyítania kellett.

A Ptk. 355. §-ához fűzött magyarázat szerint a 354. § hatályon kívül helyezése óta a törvény nem határozza meg a nem vagyoni kár fogalmát, illetve azokat az eseteket, amelyekben ilyen jellegű kár felmerülhet. A nem vagyoni kártérítés jogintézménye az általános személyiségvédelem eszköze. Jogi személyek is érvényesíthetnek nem vagyoni kártérítési igényt abban az esetben, ha személyhez fűződő jogaik felróható módon való megsértése következtében nem vagyoni hátrányuk keletkezik. A nem vagyoni kár esetében az alapvető nehézséget az okozza, hogy egyfelől nagyon nehezen körülhatárolható azon események köre, amely okot ad a nem vagyoni kárpótlás megítélésére, másfelől a kár természetéből fakadóan annak mértéke - különösen pénzösszegben kifejezve - nem bizonyítható.

Az Alkotmánybíróság a 34/1992. (VI.1.) határozatában egyebek mellett megállapította, hogy a Ptk. 354. §-ának „a jogi személynek a gazdasági forgalomban való részvételét hátrányosan befolyásolja” szövegrészában foglalt rendelkezés alkotmányellenes, ezért azt megsemmisítette. Döntésének egyik indokaként az szerepel, hogy a gazdasági forgalom hátránya fogalmilag vagyoni kár, így a jogalkotó a magánszemélyekkel szemben minden jogi személyt kizár a nem vagyoni kár intézményéből. Másrészt megállapította, hogy a nem vagyoni kártérítés a személyiség megsértését hivatott szankcionálni, azok az ismérvek, amelyek alkalmazhatóságát külső jelekhez kapcsolják, a személyiségvédelem alkalmatlan kritériumai és szükségtelen korlátai. Kifejtette továbbá, hogy a tulajdonosi és egyéb vagyoni jogokat a polgári jog azzal, hogy minden jogellenes károkozást szankcionál - azaz a károkozás általános tilalmát mondja ki - a teljes kártérítés elvével védi. A nem vagyoni kártérítés intézményénél viszont a helyzet egészen más, ez a jogintézmény a kártérítési jogon belül nem értelmezhető. Itt ugyanis nincs vagyoni kár, és ezért nem lehet szó „teljes”, illetőleg „nem teljes” kártérítésről sem. A jogellenesség alapja ennél fogva itt nem is a károkozás, hanem a személyhez fűződő jogsértés. Nem csak a kár nagysága, de maga a személyi kár bekövetkezése is becslésen alapul, amelynek objektív mércéje nincs. Egyedül a bíróságok józanságának, személyes elkötelezettségének és mértéktartásának lehet meghatározó szerepe.

Bár bírói gyakorlat elsődlegesen magánszemélyek nem vagyoni kártérítési igényei kapcsán alakult ki, abban azonban egységes, hogy a károsodás és ennek megfelelően a kárpótlás mértéke nem bizonyítható.

Ehhez képest a jóhírnévhez fűződő jogok megsértése esetén a károsult nem vagyoni kárpótlásra akkor tarthat igényt, ha bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben olyan (az objektív szankciókkal el nem hárítható) hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt (EBH 2000/302.).

A felperesnek tehát a sikeres perléshez az alperesek jogellenes magatartását, az őt ért hátrány bekövetkezését és a kettő közötti közvetlen okozati összefüggést kell bizonyítania, és szemben a vagyoni kártérítési igénnyel a kár mértékét bizonyítania nem szükséges, mivel az nem is lehetséges. Azt - amennyiben a felperes az előző három feltétel bizonyítására vonatkozó kötelezettségének eleget tesz - a bíróság

mérlegelési jogkörében állapítja meg, figyelemmel a keresetben igényelt összegre is.

A felperes azonban a nem vagyoni kártérítésként megítélni kért 150.000.000,-Ft összegszerűségét azzal indokolta, hogy véleménye szerint minimálisan ilyen ráfordítással járna az a médiakampány, ami alkalmas lenne korábbi jóhírének, illetve hitelképességének helyreállításához. Az összegszerűsége nézve szakértő kirendelésére tett bizonyítási indítványt.

Az elsőfokú bíróság ezt a bizonyítási indítványt azért utasította el, mert az alperesek kártérítési felelősségének egyéb feltételeit sem látta bizonyítottnak. A bizonyítási indítvány elutasítása a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fentieken túl azért is megalapozott volt, mert a felperes által a megítélt összegből finanszírozandó reklámkampány költsége szövegszerű megnevezése ellenére valójában nem tekinthető nem vagyoni kárpótlás iránti igénynek, hanem olyan vagyoni kártérítési igényként értelmezhető csak, ami még a felperes oldalán nem merült fel, másképpen megfogalmazva idő előtti, ami önmagában a kereset elutasítását kell, hogy eredményezze. Mindazonáltal - utalva a fentebb kifejtettekre - , ha a felperes az egyéb feltételeket bizonyítani tudja, a személyiségi jogai megsértése alapján alappal tarthat igényt a bíróság mérlegelésével megállapított nem vagyoni kárpótlásra, ezért az elsőfokú bíróság a kereset alapján helytállóan vizsgálta az alperesek magatartásának jogellenességét, azt, hogy a jóhírnév sérelme bekövetkezett-e, illetve a kettő közötti okozati összefüggést.

Ezek a kártérítési felelősség konjunktív feltételei, bármelyik hiánya a kereset elutasítását vonja maga után. Abban az esetben tehát, ha a bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként az egyik feltételt nem látja megállapíthatónak, a további feltételek vizsgálata mellőzendő, és a kereset elutasítása megalapozott.

Mivel a felperes a keresetét személyiségi jogai megsértésére alapította, a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen a felperest ért hátrány bizonyítottságát vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította, hogy hitelt a továbbiakban (az alperesek magatartása miatt) nem kapott, illetve, hogy a hitelképessége (szintén az alperesek magatartása miatt) romlott meg.

A felperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság „a felperestől várta a bizonyítást arra a közismert tényre vonatkozólag, hogy a nagyobb összegű tartozásaival kapcsolatos hírek informális úton futótűzként terjednek el a gazdasági életben”. Állította, hogy ennek okiratszerű bizonyítása az informális jelleg miatt lehetetlen. A felperes tehát érdemben arra hivatkozott, hogy a bíróság köztudomású tényeket nem vett figyelembe. Az egységes bírói gyakorlat értelmében a személyiségi jog megsértésével összefüggő nem vagyoni hátrányok bekövetkeztét a felperesnek kell bizonyítania, a bíróság azonban a köztudomású tényeket akkor is figyelembe veszi, ha arra a felek nem hivatkoztak (BH 1995/273.).

A felperes által az elsőfokú eljárásban állított hátrányok azonban, így az, hogy az ... a felperes tartozását ténylegesen meghaladó váltó bemutatása, illetve, hogy a három váltóról történt tudomásszerzése miatt mondta fel a felperessel fennálló hitelszerződését, továbbá, hogy más banktól nem tudott a ezt követően hitelt felvenni, illetve, hogy az alperesek összehangolt magatartása akadályozta meg, tette lehetetlenné, hogy a felperes bármely más tevékenységet folytasson, nem tekinthetők köztudomású tényeknek. Ezeket a konkrét tényállításokat a felperesnek kellett volna bizonyítania, pl. az ... felmondásával, hitelkérelmei elutasításával, stb. Konkrét tényekkel kellett volna alátámasztania, hogy jelenleg milyen a gazdasági helyzete, az üzleti megítélése, amely szintén nem tekinthető köztudomásúnak. Nincs adat arra nézve, hogy jelenleg végez-e bármilyen tevékenységet, van-e bevétele, illetve milyen lehetőségektől esett el, milyen korábbi tevékenységeivel kellett felhagynia, van-e újabb hitelszerződése, azaz, hogy konkrétan a sérelmezett alperesi magatartások következtében milyen hátrányok érték.

A közhiteles cégnyilvántartás adatai alapján megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes a másodfokú tárgyalás berekesztéséig nem állt felszámolás alatt, a székhelyét ...ról Budapestre helyezte át, működő cég.

A felperes így, csak állította, hogy a fenti hátrányok érték, de az elsőfokú bíróság részletes tájékoztatása ellenére azokat nem bizonyította. A fellebbezésében is csak általánosságban fogalmazta meg, hogy a jó híre sérült, a hitelképességét a sérelmezett alperesi magatartások miatt veszítette el, ami a másodfokú bíróság megítélése szerint sem elégséges annak bizonyításához, hogy az általa állított alperesi jogellenes magatartásokkal okozati összefüggésben olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt. Arra is alappal utalt az elsőfokú bíróság, hogy elsődlegesen a szolgáltatási szerződés felmondása került a közérdeklődés középpontjába a perbeli időszakban, ez a hír kapott országos média nyilvánosságot, ezért különösen nem lett volna mellőzhető az alperesekkel szemben előterjesztett kereset megalapozottságához az okozati összefüggés bizonyítása.

Az elsőfokú bíróság ezért az érdemben a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésére és 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapított nem vagyoni kártérítés iránti igényt megalapozottan utasította el, bizonyítottság hiányában.

Figyelemmel arra, hogy a felperes a Ptk. 84. § (1) bekezdésében meghatározott igények közül csak kártérítést érvényesített, egyéb önálló igényt - így az a) pont szerint a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, illetve a c) pont szerinti elégtétel adást - nem érvényesített, ezért a másodfokú bíróságnak nem kellett állást foglalnia az alperesek magatartásának jogellenessége tárgyában, mivel az érdemi döntést nem befolyásolná.

A felperes a fellebbezésében külön sérelmezte az elsőfokú bíróság által az alperesek részére megítélt ügyvédi munkadíj eltúlzott mértékét és az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezése szintén a perköltségre vonatkozott, annak 6.200.000,- Ft + áfa összegre történő felemelését kérve.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes fellebbezése e tekintetben sem alapos, az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezése részben megalapozott.

Alappal hivatkozott az I. rendű alperes a csatlakozó fellebbezésében arra, hogy a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíj nettó 6.200.000,- Ft a felperes eredeti keresetében megjelölt 400.000.000,- Ft pertárgyérték alapján. Az elsőfokú bíróság ezt mérsékelte a tárgyalások és a beadványok számára tekintettel 1.000.000,- Ft + áfa összegre. Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperes jogi képviselőjével, hogy az így mérsékelt munkadíj valóban nem áll arányban a ténylegesen végzett ügyvédi munkával, annak színvonalával és az I. rendű alperes képviseletével arányban álló ügyvédi felelősséggel. Mindebből következik, hogy az 1.000.000,- Ft nettó ügyvédi munkadíj - a fellebbezésben írtakkal ellentétben - egyik alperes tekintetében sem minősül eltúlzottnak.

Az I. rendű alperes maga sem az ügyvédi munkadíj mérséklését, csak annak mértékét kifogásolta. A másodfokú bíróság megítélése szerint is a mérséklés indokolt volt, mivel az elsőfokú bíróságnak csak jogkérdésben kellett állást foglalnia, és ahogyan arra a felperes a fellebbezésében is hivatkozott, lényegében bizonyítási eljárás nem folyt. A jogi képviselők érdemben már a per első szakaszában részletesen kifejtett álláspontjukat terjesztették elő több beadványban, érvelésüket több oldalról alátámasztva. Mindezeket együttesen értékelve a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (IMr.) alapján megállapítható összeg 50 %-ban látta az ügyvédi munkadíjat arányban állónak és ennek megfelelően változtatta meg e körben az elsőfokú bíróság ítéletét.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint döntött.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a Fővárosi Ítéltábla a felperest a II. rendű alperes részére 1.156.250,- Ft, áfa-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj megfizetésére 150.000.000,- Ft az IMr. 3. § (5) és (6) bekezdései szerinti pertárgyérték után.

A csatlakozó fellebbezés kapcsán a perköltség vonatkozásában kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban is mérlegeléssel megállapítható ügyvédi munkadíj 50 %-ában határozta meg a másodfokú költséget.

Az I. rendű alperes a fellebbezés szempontjából teljes egészében pernyertes, viszont a csatlakozó fellebbezés szempontjából 50 %-ban pereszes lett. A csatlakozó fellebbezés kapcsán a felperes és az I. rendű alperes a pernyerteség-pereszesesség azonos arányára tekintettel az ügyvédi munkadíjból álló költségeiket maguk viselik, ugyanakkor a felperes köteles megfizetni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes részére a csatlakozó fellebbezés illetékének 50 %-át.

Hivatalból észlelte a Fővárosi Ítéltábla, hogy az I. rendű alperes a csatlakozó fellebbezésére az abban hivatkozott jogszabályokkal ellentétben csak 30.000,- Ft illetéket rótt le. A csatlakozó fellebbezése illetéke az Itv. 46. § (1) és (4) bekezdései,

valamint az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezési pertárgyérték 3 %-a, ez 5.200.000,- Ft figyelembevételével 156.000,- Ft. A lerótt 30.000,- Ft és a 156.000,- Ft illeték különbözetének, 126.000,- Ft-nak a megfizetésére az Itv. 74. § (2) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest, ugyanakkor a felperes által az I. rendű alperes részére fizetendő másodfokú perköltség összegének megállapításakor a 156.000,- Ft illetékből kiindulva az ügyvédi munkadíjhoz 75.000,- Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket számított hozzá. Ennek megfelelően köteles a felperes az I. rendű alperes részére 1.156.250,- Ft áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíjat és 75.000,- Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket megfizetni, amely összesen 1.231.250,- Ft.

A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 16/A. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 900.000,- Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére az állam javára az adóhatóság külön felhívása alapján.

Budapest, 2011. év december hó 8. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő